

VASÁRNAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

SZERKESZTŐSÉG

hova

a lapba szánt kéziratok
küldendők

Székelyudvarhely,
ev. ref. papi lakás.

Előfizetési pénz,
reklamációk

Becsek Dániel Fia
könyvnyomdájába inté-

zendők: Sz.-udvarhely
Árpád-utca 3.

FŐSZERKESZTŐ:

NAGY KÁROLY, ref. theol. tanár.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

VAJDA FERENCZ,

székelyudvarhelyi ref. pap.

KIADJA:

Az Erdélyi Ref. Egyházkerület

»Egyházi Értekezlete«

Megjelenik:

minden vasárnap egy iven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor.

Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill.

Felhívás előfizetésre.

A »Vasárnap« képes, családi heti ujság előfizetésére és terjesztésére kérjük anyaszentegyházunk minden tagját.

A »Vasárnap« egyedül az istenigéjét hirdeti és így legbiztosabb utmutatója a mennyi életnek, forrása a lelki üdvösségnek.

A »Vasárnap« egyetlen célja az, hogy minden emberi érdektől menten az igazság, a hit és szeretet erejével református egyházunkat építse, minden családban.

A »Vasárnap« hasznos olvasmányokat, igaz történeteket közöl az életből és egyházunk múltjából, melyek türes óráinkban a legkellemesebb szórakozást nyújtják.

A »Vasárnap« gazdag és hű tüköre a hazai és külföldi eseményeknek.

A »Vasárnap« munkásságra, takarékoságra, józanságra, Isten-ember- és hazaszeretetre szoktat; dolgaidban hasznos tanácsokat ad Egyetlen fegyver, mely kiützi szivedből a bünt, házadból a szegénységet.

A »Vasárnap« előfizetése a hátralevő jélvire 2 korona, negyedévre 1 korona. Előfizetési pénzec Becsek D. Fia könyvnyomdájába küldendők, Székelyudvarhelyre Árpád-utca 3. sz.

A „Vasárnap“ szerkesztősége.

Közügy.

Mi protestánsok önérettel szoktuk emlegetni, hogy nekünk csak egy szentünk van, az ur Jézus Krisztus. Csak ő közeledett annyira a mennyei

atyához, hogy ezen szót megérdemelte. Miből az is következik, hogy minálunk a szentséget elérni, e földön nem könnyű dolog. Minél előbb halálunk a megigazulás útján, ennál inkább érezzük, hogy az élet fejedelmétől még távol vagyunk. Az evangélium álláspontján tehát a szentség Isten után a legnagyobb fogalom.

De van még egy, mi a gyakorlati életben hasonló ehhez, a legtöbb ember előtt elérhetetlen magasságban áll. Feltekint rá, ohajtana is sok halandó felemelkedni a mélységből oda. De lelkének szárnyai nem bírják. A közügynek magaslata ez. Micsoda a közügy? Határtalan szeretet és önzetlenség, minő a Jézus Krisztusban élt; fáradhatatlan és soha nem lankadó munkakedv, az el nem muló örökkévaló javakért, mint azt Pál apostolnál látjuk. Közügy: az isteni félelemnek, a vallásosságunk diadalra jutása, hiszen minden ország támasza a tiszta erkölcs. Közügy: református egyházunk megerősödése, mert a világosság, hit, szeretet, mit egyházunk hirdet, életfeltétele minden embernek. Közügy: az ifjúság tiszta erkölcsi élete, mert ők a jövőndő zálogai. Közügy: templomaink, iskoláink tisztasága, szépsége. Közügy: a nyomornak, a szenvedésnek enyhítése s az e célra irányuló jótékony intézmények megeremlése. Mondjam-e tovább? Számtalan nemé van a közügynek, a társadalmi és egyházi életben egyaránt.*)

Észre vettétek-e a közügy fénylő magaslátát atyánkfiai férfiak? Tudjátok-e, ha ennek lámpásai kialusznak, elvész a nép a sötétségben!? Mert a nagy sokaság mindig a magaslaton pihen tekintetével. Ahol nem tudják, mint jelent e szó közügy,

*) Ilyen közügy volna a »Vasárnap« terjesztése is. (Szerk.)

ott hozzá lehet fogni a sirásához. Mert e szóban benne van, hogy mindnyájunk érdeke fűződik hozzá, de megvalósításához is mindnyájunk szeretete, jóakarata, munkássága is szükséges. Mit ha elérünk a közjólét, közboldogság nemcsak a miénk lesz, hanem annak arcukon ragyogó fénye egyéni örömünket, megelégedésünket is emelni fogja. Vessen hát számot mindenki magával. Ne legyünk olyan önzők, ne ápoljon oly kevés szeretet a legtöbb ember szívében, ne legyen oly kevés buzgóságunk, igazi lelkesülésünk. Mindenkinek kötelessége, mindenki hozzá el, ami romladozó, pusztuló közügyeink épületéhez a maga homokszemét, vagy tégláját s akkor egyesek is nem fognak oly gyakran panaszkodni bajaik, nyomorúságaik miatt. Családapák, családanyák, a közélet hivatalnokai, különösen ti papok, tanítók, ti vagytok első sorban kötelezve, hogy meglássátok a közügy magaslatát. Oh, lássátok meg s ne pihenjétek, míg oda fel nem emelkedtek, hadd legyen a mi egyházunk, a mi szeretett hazánk hegyen épített város, e világnak világossága.

Lajos János.

Kálvin János az imádságról.

— 13. Mikor imádkozunk. —

(Folytatás és vége.)

Szóval, meg kell gondolnunk, hogy az isteni bölcsességnek tudománya, a mely megtanított arra, a mire akart; azt akarta pedig, a mi szükséges volt. — Jóllehet pedig, hogy már fennebb

mondottuk, hogy Istenhez emelkedett lélekkel kell fohászkodnunk és szünet nélkül imádkoznunk; mégis — minekutána annyira gyarlók és annyira restek vagyunk, hogy támogatásra és sarkalásra van szükségünk — úgy illik, hogy saját gyakorlására mindenikünk különös órákat szabjon ki magának, a melyek el ne muljanak imádkozás nélkül, a melyek egész lelkünket, minden érzelmeivel együtt teljesen az imádkozásra foglalják le. Például, midőn reggel felkelünk, mielőtt napi munkánkhoz fognánk, midőn ételhez ülünk, midőn Isten áldásából jóllaktunk és midőn nyugalomra térünk. Csakhogy ez ne legyen babonás órához kötöttség, minek folytán ugy gondolkozunk, hogy ezzel mintegy leróván Isten iránti tartozásunkat, az idő többi részében feloldozottaknak tekintsük magunkat; hanem legyen iskolája a mi gyarlóságunknak, melyet ez uton támogat és ujra meg ujra ösztönöz. Különösen nagy gondot kell fordítanunk arra, hogy ha akár mi magunkat nehéz körülmények gyötörnek, akár látjuk, hogy mások szorongatottak: azonnal gyorsan nem lábakkal, hanem szívvel hozzá siessünk. Azután ne engedjük elmulni se a magunk, se a mások szerencsését a nélkül, hogy magasztalással és hálaadással bizonyosságot tegyünk arról, hogy az ő kezét ismertük fel abban. — Végre minden imádságban vigyázzunk különösen arra, hogy ne akarjuk bizonyos körülményekhez kötni az Isten, ne akarjuk előírni neki, hogy mi, minő időben, melyik helyen és minő módon történjék meg. A mint ez az imádság tanít, ne szabjunk elébe törvényeket vagy feltételeket, hanem bizzuk az ő akára-

TÁRCZA.

Hitépítés a tengeren.*

Tulágos nagy bátorságnak, szinte vakmerőségnek tűnhetik fel tisztelt hallgatóim előtt, hogy én, kinek ez első szerény kísérlete, mégis arra kérem Önöket, az egyházi szónoklat hivatott művelőit, engedjék meg, hogy az előadók között helyet foglaljak s elmondjam legutóbbi utazásunknak egyik kis epizódját, mely rendkívül mély hatást tett lelkemre, vallásos hitemre, meggyőződésemre.

Eppen ez utóbbi tény készítet a szólásra s biztat azon reménnyel, hogy sikerülni fog figyelmüket pár pillanatra lekötöni s érdeklődésüket felolvasásom tárgya iránt felébreszteni.

Messze-messze kell velem jönniök; itt kell hagynunk az ismerős tájakat, szeretett hegyeinket, virágzó réteinket, hogy egy nem kevésbé fenséges, Isten végtelen nagyságát épp ugy hirdető hatalmas alkotásában gyönyörködhesünk, a csoda szép tengerre.

Az ember talán soha sem érzi magát olyan parányinak a nagy mindenségben, talán sehol sincsen közelebb istenéhez, mint a tengeren. Mindig

*Felolvasatott a kolozs-kalotai egyházmegyei »Egyházi Értekező« gyűlésén.

szép a tenger, akár tükör sima és összefolyó látszik az éggel, akár haragos, amikor a hullámképezte hegyre tojul, az egész óriási víztömeg zug, tajtékszik, az akadályhoz csapódó hullám megtörve fehér habbá lesz, majd millió és millió csöppre oszolva szét, esik vissza.

A Földközi- és Vöröstengert összekötő Suez csatornán haladtunk végig. Itt az emberi ész és kéz munkáját kell bámulnunk, de mivel ez nem lehet soha oly tökéletes, a hajók lassan, óvatosan haladnak át rajta, hogy a mesterséges partokat ne mossa le a hullámok.

Hajónk egy nagy hajó, mely Ausztrália és Anglia közt közlekedik; neve Oroya; hatalmas, erős szerkezete már 50 év óta szeli a hullámokat; személyzete néhány százat számlál, az utasok minden kigondolható kényelemmel el vannak látva.

Utítársaink közt van egy Uj-Zelandi püspök a feleségével, kik szüleik, s rokonaik látogatására mennek Londonba s hogy ez örömet maguknak megszerezhessek, 6 heti tengeri utat kellett teniök.

Vasárnap délután szálltunk hajóra és este 8 órakor hírül adják, hogy Istentisztelet lesz a hajón, nem akarunk mi is résztvenni?

A III. osztályu fedélzetre siettünk, hol összegyűlnék az utasok. A zárkozottnak ismert angolok, látva minket bátoralan idegeneket, pártfogásba vesznek; a püspök felesége — ki méltó társa férjének — maga mellé ületet s mindenkihez van egy

tára, hogy a mit tenni akar, úgy tegye, a mint, a hól és a mikor jónak látja. Es aztán, mielőtt val: mint önmagunkért kérnénk, bocsássuk előre, hogy: az ő akarata legyen meg; a mivel a mi akaratunkat már előre alávetjük az övének, hogy ekként mintegy fékvetéssel, korlátok közé szorítva, Istennek rendet szabni ne vakmerősködjék, hanem minden kívánságában őt állítsa bíról és vezetőül. Ha ily engedelmességre kész lélekkel, az isteni gondviselés törvényeinek magunkat alávetjük: könnyen megtanulunk az imádságban kitartani és kívánságainkkal türelmesen várni az Urra, — bizonyosok lévén arról, hogy ha nem is tűnik fel különösen, mégis mindig velünk van, és a maga idejében ki fogja mutatni, hogy mennyire nem voltak siketek fülei azon imádságok iránt, a melyek az emberek szemeiben úgy tűntek fel, mintha ő nem hallgatta volna meg.

Ez pedig a legközvetlenebb vigasztalás leendő nekünk, hogy meg ne szomorodjunk és el ne csüggedjünk, ha valamikor az Isten mindjárt első szavunkra nem felel. A miképen járn szoktak azok, a kik midőn egyedül saját vágyaiktól égve, oly módon hívják segítségül az Istent, hogyha mindjárt az első kérésünkre mellettünk nem áll és azonnali segédelmét nem nyújtja: tüstént azt képzelik, hogy haragszik rájuk és ellenséges indulattal van irántuk, és letévén minden reménységről arra nézve, hogy meghallgattatnak: nem imádkoznak többé. Végre is nem kísérsük az Istent és szemérmertlenségünkkel kifárasztva, ne hívjuk ki magunk ellen. A mit ugyan sokan gyakran megtesznek, a kik csak határozott feltételek mellett

egyezkednek az Istennel és, minthogyha Isten az ő kívánságuknak szolgája volna, szerződésük pontjaira akarják kötelezni; a melynek, ha tüstént eleget nem tesz, méltatlankodnak, zugolódnak, szemrehányásokat tesznek, panaszkodnak és háborognak. Az ilyeneknek gyakran haragjában megadja, a melyeket másoktól könyörületességében kegyelmesen megtagad. Bizonyosága ennek Izrael fia: a kiknek jobb lett volna, hogy ne hallgassa meg őket az Isten, minthogy a hussal együtt az ő haragját is magukba vegyék. S hogyha végre hosszu várakozás után sem látjuk eredményét imádságunknak, sem semmi hasznot abból nem látunk: a mi hitünk még akkor is bizonyosokká tesz minket arról, — a mit az érzékek fel nem foghatnak, — hogy elértük azt, a mi javunkra volt. Ilyenképen cselekszi azt, hogy a szegénységben gazdagságunk, szorongatásokban vigasztalásunk lesz. Mert ha minden elhagy is, Isten soha sem hagy el minket, ő, ki az övének várakozását és türelmét csalatkozni nem engedheti. Ő egymaga mindenek helyett való lesz nekünk, a mennyiben ő magában foglal minden jót, a melyeket egykor ki fog jelenteni nekünk az ítélet napján, a mikor teljesen kinyilvánítja az ő országát.

Ennek türelmes várásában kitartani annyival szükségesebb a hívőknek, mert ha erre nem támaszkodnának: nem állhatnának meg sokáig. Mert nem könnyű próbákra teszi Isten az övét és nem szelid eszközökkel képezi, hanem gyakran a legkeményebbeknek is aláveti és hosszasan tartja a porba sújtva, mielőtt az ő kegyelmének édességét megkóstoltatná. Mert, a mint Anna

nyájás szava, kedves mosolya. A legnagyobb egyszerűség uralkodik; hiúságnak itt nincs tere, mindnyájan egyformák vagyunk, a társadalmi válaszfalak itt nem léteznek, nincs ur és szegény matróz. Csak a nőket tisztelik meg azzal, hogy padokat állítanak össze számukra.

Az este sötét, körülöttünk a tenger moraja, felettünk a csillagos ég; néhány kicsiny lámpa veti világát az egybegyült ájtatos seregre.

A püspök, az anglikánok hivatalos ornátusában a középen áll, közel a matrózok kabinjához, melyek egyikében egy szegény beteg tüdőbajos matróz fekszik, a kinek napjai meg vannak számálva, s a ki már csak arra vágyik, hogy hazáját elérhesse és legalább utolsó perceit övéi közt tölthesse. A püspök nyitott ajtaja mellett áll, hogy a sápadt beteg is hallhassa őt.

Mindnyájan énekes könyvecskéket kaptunk és azokból az egész gyülekezet, férfiak, nők kivétel nélkül mind énekelnek; az angol egyházi zene gyorsabb menetű a mienknél, megható és szép.

Utána ima következik, melyben a püspök Isten segítségét, oltalmát kéri a tengeren levők számára is. Ezután megint énekelnek s ennek végétével a püspök János evangéliuma 14-ik részének 23-ik versét véve alapul, egy gyönyörű megható prédikációt mond; beszéde egyszerű, világos és tömör, erős meggyőződéstől áthatva; hallgatóit magával ragadja; elfelejtünk mindent ami

földi, lelkünk a magasba száll a mindenség Urához.

János evangéliuma 14-ik részének 23-ik verse a következő: »Felele Jézus és monda neki: «A ki engemet szeret, az én beszédemet megtartja.»

Tehát a választott tárgy is egyike a legszebbeknek, mert lehetne-e szebb valami a szeretetnél? Annál a szeretetnél, mely megelégedve önmagáról, csak másokért munkálkodik, úgy amint azt Jézus tanította és fenséges példával be is bizonyította. És Jézus e szavaival egy tündöklő szép világot tárt elénk: a szeretet világát. Azoknak, akik beszédét, tanításait megtartják, megengedte, hogy szerethessék őt. Tudta, hogy ez az Isteni érzés az, amely a világot összetartja, amely adóját épp oly gazdaggá teszi, mint azt, ki abban részesül. Jézus azonban arra is tanított, hogy el-lenségeinket is szeretnünk kell, és igaza van; mert igen könnyű jónak lenni azokhoz, a kiket szeretünk, hisz ez a legédesebb kötelesség, de jónak és elnézőnek lenni azokkal szemben, kiket szeretni nem tudunk, ez a keresztyének legnemesebb és legnehezebb feladata.

Aki szerető szemekkel nézi a világot, a soha sem látja azt sötétnek, az mindenben talál szépet, jót, vigasztalót és ha mégis bánat, csalódás éri, akkor is keres mentséget, akkor sem itéli el végkép megbántóját.

Es mi az, ami a sors csapásai alatt erőt ad nekünk, mi az, ami fenntart az összeroskadástól? ha nem a szeretet!

mondja: ő megöl és életre költ; poklokra visz és ismét visszahoz. Mit tehetnének ily körülmények között, minthogy lelkük elepedjen és kétségbe esenek, ha a lesújtottakat, a vigasztalanokat és már mintegy félholtakat föl nem emelné az a gondolat, hogy Isten rájuk tekint és a jelen szenvedéseknek közel van a vége.

J.

Fecskémhez.

— Irta: *Balázs József.* —

Ajtóm fölött ős fecskepar fészket rakott,
Sejték, senki sem zavarja őket meg ott.
Naphosszában oly édesen csicseregnek,
Egész balzsam az én
Fájó, bus szívemnek.

Kis fecském megszántatok ugy-e engem,
Hogy életem ugy bujdokol kietlenben?
Főlérzétek, hogy a szívem olyan árva,
Mint a déli földnek
Puszta oczeánja?...

Eletemben alig érzék szeretetet,
Olyan vagyok, mint kit sors üld: számkivetett;
A szeretet szent országa nekem álom,
Csak szívemben hordom,
Onnan prédikálom.

A szeretet a léleknek szép gyümölcse,
A sziveket az kellene, hogy betöltse!
Mit ér a szív, hogyha puszta, nincs virága?
Sötét, rémes, vadon
Nem más valójába.

Mikor minden elveszett mi az életet becessé teszi, mikor elveszítjük azt, kit legjobban szeretünk, forduljunk akkor is Istenhez. És ha bizunk benne, ha erősen hisszük, hogy ő a mi szerető, jó Atyánk, a kinek fáj a mi fájdalmunk, aki nem büntetésből méri ránk a borzasztó csapást; ha nem hisszük azt, hogy mi vegyünk a föld legszerencsétlenebb teremtményei, hanem körülnézve azt látjuk, hogy mindenkinek vannak sötét napjai és hányszor sokkal szánandóbbak nálunknál is ha igyekszünk a mások fájdalmát enyhíteni, a szenvedők könnyeit letörölni, saját terhünk is megkönnyebbül; de ezt megtenni csakis önzetlen szeretettel lehet, azzal az áldott szeretettel, amelyet az Isten irgalmassága a szívünkbe oltott, hogy életünket édessé, széppé tegye.

Enek zárja be az istentiszteletet s még nem hangzott el, mikor a püspök belép a beteghez, kinek az arcán földöntúli fény ragyog; megfogja kezét, szelid, vigasztaló szavakat mond neki s nekünk, kik ezt látjuk könny lopózik szemünkbe. Hiszen szép az is, mikor valaki szónoklattel ragadja el hallgatóit, de mennyivel többet ér, ha szavait tett követi, ha nemcsak hirdeti a Jézus Krisztus tanait, de gyakorolja is azokat. S Istennek e szolgálja hiven követte mestere példáját.

Meghatva távozzunk; a tenger nyugodt, hajónk zajtalanul siklik tova s e méla csend ugy illik hangulatunkhoz. Elnézünk a végtelenbe s még soká elmélkedünk a hallottak és látottak felett.

M.-Gorbó.

Ifj. Lészay Ferenczné.

Kis fecském, ugy-e ti is oda vágytok,
Hol viritnak, illatoznak még virágok?
S ha látjátok: virág, levél már lehulltak,
Szárnyra kelve, mentek
Szébb hazába, utnak?

Hova ősszel elköltöztök, messze innen,
Lakozik-e ott szeretet az emberi szívben?
Vágy már sehol, sehol sincs e földön többé
S azt talán egészen
Szivetek öröklé?

Hogyha így van, szálljatok ti sebes szárnyon,
Csicsergéstök, gyügyögéstök meg ne álljon,
Legyete: ti mindannyian egy-egy dajka:
Szeretni tanuljon,
Ajkatok ki ha'lja...

MAROSVÁSÁRHELYI R

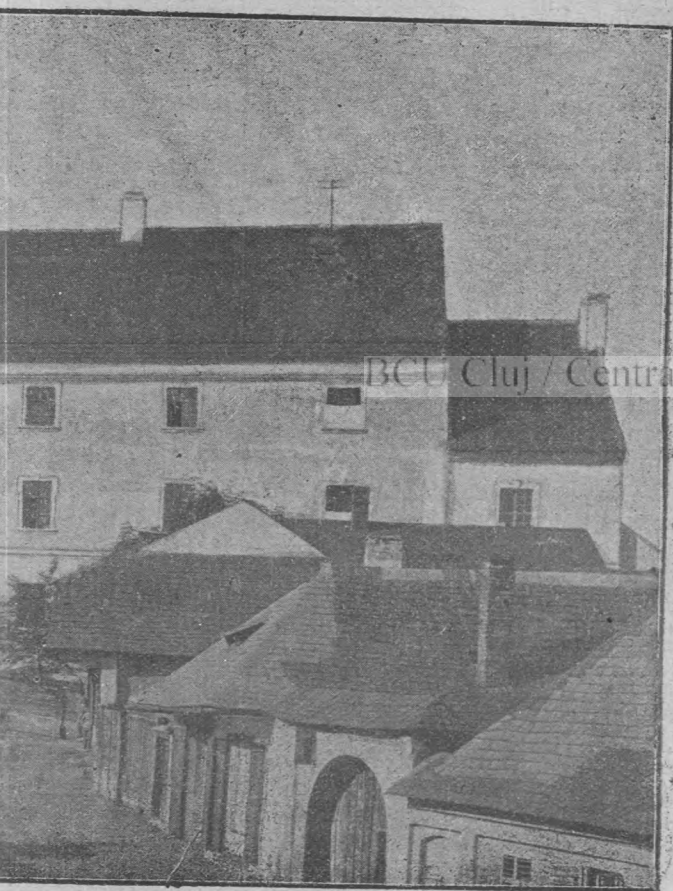
Isten igéje.

— A keresztyenség titka. —

Róm. VI. 1—8.

Az ember általános jelleme az, hogy határozatlan. Szeret egy kissé erényes is lenni, más felől meg jóleső izgalmakat keres a bűnös állapotban. Ismerte ezt jól Pál és mikor felveti a kérdést, »mit mondjunk tehát? meg maradjunk a bűnben,« élére állítja a dolgot. Mert vagy felismeri az ember hivatását, hogy meg kell szaba-

dunia bűneitől és a szerint cselekszik, vagy a felismert igazság eréjét akarja mindenféle okoskodásokkal meggyengíteni. Ilyen okoskodás szokott lenni az is: maradjunk meg a bűnben, *hogy annál nagyobb legyen Isten kegyelme*. Az ilyen kifogásnak vágja útját az apostol: *akik meghaltunk a bűnnek, mi módon élünk még abban, e kijelentéssel*. Mert a keresztyénség nagy titka abban van, hogy az *büntelenség*. Ésezt így magyarázza az apostol: mikor az ember megkeresztelkedik a Krisztusban, az ő halálában keresztelkedik meg. Jézus büntelen volt, így a mi keresztségünkkel is a büntelenség biztosítatik. De Jézus meghalt és feltámadott: így a mi keresztségünk halál is, feltámadás is. Krisztus feltámadott a halálból az Atyának dicsőségére, nekünk is fel kell támadnunk, hogy új életben járjunk.

KOLLEGIM.

Ez az új élet titka a keresztyénségnek. El-nézem akárhányszor azt az örömet, melyben van a kis gyermek, mikor új ruhát kap. A szeme ragyog, örömeben összecsókolja a szerető szülőt, ki neki ilyen boldogságot szerzett. Hát aztán ha elgondoljuk azt, hogy mi, keresztyének mindig új ruhában járunk, még pedig a lélek ruhájában: akkor milyen a mi örömünk? Messze tul szárnyalja a gyermek örömét. Akkor vigyázzunk is a mi lelkiruhánkra — épp úgy, mint a kis gyermek. Óva féltjük minden pecsétől, mindattól, mi beszennyezhetné.

Mert ha Krisztus meghalt mi értünk, nekünk is meg kell halnunk a mi bűneink számára. Ha a bűnöknek meghaltunk, egygyé lettünk a Krisztussal, úgy, hogy bele oltattunk. Magunk megmaradunk azok, a kik voltunk, — a piros rózsagaly az új alanyban is az marad, — de miként a beoltott rózsának új gyökér adja a táplálékot, — mi is a Krisztus lelkével tápláltatunk.

Azt mondja az ének:

»Istennel járni, lakozni,
Szent életben illatozni,
Igaz hitben nem habozni.

Jézus Krisztus! taníts, taníts imádkozni.«

Ha beoltattunk a Krisztusba, lakunk és járunk Istennel; szent lesz az életünk, a hitünk megrendületlen, mert *»ama mi ő emberünk ő vele megfeszítettett, hogy a bűnnek teste megerőtlenüljön.«* A megtért ember tehát előbbi állapothoz képest új ember. Akkor ő volt, erős volt benne a bűn hatalma, mert minden indulatával ennek testét szolgálta. A megtérés után az emberben megerőtlenül a bűnnek teste s ez az erőtlenedés a bűn halálára vezet, mert aki meghalt, megszabadul a bűntől.

A bűn, mint teher úgy nyomta az ember lelkét, — vagy maradjunk csak a fáról vett beszédnél, — mint a korcsajtások a fát, úgy szivta el a léleknek minden nemes indulatját. Hogy a fa megszabaduljon korcsától, a vele összekötő gyökérrel elvágva — meg kell, hogy haljon a bűnök számára. Ha meghalt a bűnnek, misem gátolja abban, hogy ne élhessen tovább a Krisztusnak.

A keresztyénélet tehát a Krisztusban való élet. Krisztus szelid volt, nekünk is szelideknek kell lennünk, Krisztus irgalmas volt, nekünk is diszünk az irgalmasság, alázatos volt, mi is csak meghajtott fővel járhatunk e világban, benne a szeretet lakozott, nekünk is diszünk a szeretet, ő feláldozta magát a világért, nekünk is odaadással kell felkarolnunk embertársaink ügyét. Midezekben Krisztus az Isten dicsőségét szolgálta... nekünk is azt kell szolgáljunk, hogy megismerhesük a keresztyénélet nagy titkait.

Osváth Lajos.

Hazai krónika.

Az új kormány. Két heti hosszas alkudozás után, végre megalakult az új kormány. Ő Felsege a király Gr. *Kuen-Hédervári* Károly horvát bánt nevezte ki miniszterelnöknek. Az új miniszterelnököt, ki husz év óta vezeti Horvátország ügyeit, nagyon okos és erős kezű embernek mondják. Hogy a magyarokkal szemben milyen okos lesz, azt majd a jövődő mutatja meg. Szerencsésnek, úgy látszik elég szerencsés, mert mi a magyar politikusoknak nem sikerült, azt ő szépen megcsinálta, az ellenzékét leszerelte, a békét látszólag helyreállította.

Az új kormány névsora a következő:
Miniszterelnökség: *Khuen Héderváry*.
Belügy: *Khuen Héderváry*.

Pénzügy: Lukács László.
 Földmívelés: Darányi Ignác.
 Közoktatásügy: Wlassics Gyula.
 Igazságügy: Plósz Sándor.
 Kereskedelem: Láng Lajos.
 Honvédelem: Kolozsváry Dezső.
 Király személye körül: Khuen Héderváry.
 Horvát ügyek: Tomasics Miklós.

Kolozsváry Dezső az új honvédelmi miniszter, a legfiatalabb tábornoka a közös hadseregnek. Most májusban nevezték ki vezérőrnagygyá. Addig mint ezredes szolgált a vezérkarban. A politikában ismeretlen ember. A neve magyar, fölteszszük, hogy érzelmeiben és cselekedeteiben is magyar lesz.

Tomasics Miklós horvát miniszterről csak annyit tudunk, hogy pár hét előtt tartott a képviselőházban egy beszédet, amelyben azt jelentette ki, hogy Magyarország ne is számítson magyar hadseregre, amíg legalább 20 millió magyar nem lesz ebben az országban.

Az ellenzék, melynek vezére Kossuth Ferencz addig tárgyalt a bánnal, míg teljesen leszerelt, abba hagyta az obstrukciót. Semmi nemzeti vívmányt nem tudott kieszközölni, csupán annyit ért el, hogy a kormány vissza vonja a véderőről szóló javaslatot és megelégszik a rendes ujoncz létszámmal. Kossuth F. és elvtársai most Szózatot intéztek a magyar néphez, melyben elmondják a küzdelmet, felsorolják a nemzeti követeléseket és jelezik, hogy egyik követelésüket (a javaslat visszavonása) elérték, de a többiekét »az alkotmány sulyos rázkódtatásával« is aligha elérték volna. Az obstrukcióval azért hagytak fel, mert nem akarják a németet végromlásba dönteni. Végül a nemzethez appellálnak, hogy az ítéljen felőlük. Sem a párt, sem a nemzet nem valami nagyon örvend az ellenzék győzelmének. A Kossuth pártból többen kiléptek, és ezek az Ugron párttal együtt folytatni akarják a küzdelmet.

A képviselőház jun. 30-án rendes ülést tartott. E napon mutatkozott be az új kormány és tartotta meg programbeszédét gr. Khuen-Héderváry. Alig volt ennél viharosabb ülése a Háznak, és nem volt eset, hogy egy miniszterelnököt olyan zajjal, lármával fogadtak volna, mint Khuen-Héderváryt. Apponyi elnök megnyitja az ülést, szólasra emelkedik Héderváry, de a zaj miatt nem tud beszélni. A királyi kézirat felolvasása után megkezdji beszédét, és azt mondja, hogy a parlamenti rendet akarja helyreállítani, bár nem ismeri el jogosnak, hogy a többség akarátát meggátolják. Az ujoncz javaslatot egyelőre vissza vonja... (becsapott, csaló, szószegő: kiáltják feléje az ellenzékiek.) Kéri, hogy tárgyalják le az indemnitást, a rendes ujonczlétszám megajánlását, és a költségvetést. Igéri a közigazgatási tisztviselők fizetésének javítását (jönnek a választások), a középosztály megerősítését. Ragaszkodik 67 es alaphoz, majd beszél a közös hazaszeretetről. Egy ízben beszédét olvasta, miért az ellenzék kéri az elnököt, hogy utasítsa rendre. Végre befejezi befejezi beszédét, mire Kossuth szólal fel és azt mondja, hogy a program beszéd egy cseppet

sem szerencsés. Nekik azt mondta a bán, hogy a katonai javaslatot nemcsak leveszi a napirendről, de vissza sem hozza. De ha vissza hozza is engedmények nélkül, ők mindig ellene lesznek. Követelik az önálló hadserget, magyar zászlót, czimert, önálló vámerületet, zemzeti bankot. Hogy milyen fegyvert használnak az új kormánnyal szemben, az később válik meg. A képviselőház után a főrendiházban mutatkozott be az új kormány.

Egyházi élet.

Lészay Ferenczné neve legalább mint író nőnek, ismeretlen volt eddig egyházi életünkben. A »Vasárnap« mai számában egy igen megkapó szép uti leírást olvashatnak tőle, melyben megcsillani látjuk vallásos lelkének szép tehetségét. Egyébiránt mi eddig is ismertük e főúri hölgy lelkének gazdagságát. Ott van ő mindenütt, a hol jótékonyaságról, szeretetről van szó. Csendesen, zajtalanul, mint az égi harmat, áldást áraszt egyházi életünk számos fájo sebére, letörli a szenvedők, a sirók könnyeit. Hogy mást ne említsünk, csak nem rég tettek, áldozatkész férjével együtt, hatezer koronás alapítványt a kolozsvári szeretet-házra. Kell-e ennél több? Igazán szeretnők, ha nevével minél gyakrabban találkozhatnánk a »Vasárnap« hasábjain is. Ezzel kapcsolatosan azt is megemlítjük, hogy Nagy Károly e szép felolvasás átengedéseért 50 koronát adományozott Kolozsváron a monostori részben építendő templom javára.

Egy régi jegyzőkönyvi határozat az Urnapja alkalmából. Most, a mikor az Urnapnak állami ünnep voltát hangoztatják több oldalról: érdekes lesz a miskolci ref. egyháznak urnapja megünneplésére vonatkozó jegyzőkönyvi határozatát közreadni: 1776 jun. 1-én egyházunknak közönséges gyűlése mely alkalmatossággal Proponálta Tisztelendő Superintendens Ur (Szalay Sámuel), hogy mivel Ur-napja az jövő Csötörtökön el következik, mellyen és annak Octávján a Catholikus Atyafiaknak Theophorika Processió-jok levén, meg eshetnék, hogy netalán tán a mi Ekkléziánk tagjai közül némelyek vagy éretlenségből, vagy vigyázatlanságból, vagy más efféle okból botránkozást okozhatnának; arra való nézve kéri a Urnak nevében inttetnek is az Eklésiának minden rendü Tagjai, hogy a következő Ur-napi és annak Octávján, sőt bármikor is olyan alkalmatossággal lejendő Processiók alkalmatosságával, kiki magát úgy viselje, hogy legkissebb botránkozatra való alkalmatosságot se szolgáltatasson; mihez képest jobb lesz, hogy az Házi gazdák és Gazdasszonyok mind magok személyekben Házokban bent üllyenek, az imádkozásokban és éneklésekben foglalatoskodván, mind pedig gyermekeiket ugyan e végett otthon tartóztassák, vagy ha szükségesképpen a Processiók mellett el menni történe is, magokat illendően és botránkozás nélkül viseljük. Mely dolog Tiszteletes Uraimék által fog a Cathedrából kö-

zönségessé tétettetni és az egész nép arra intetni, hogy az Ekkleziának ezen végzése fogantatos legyen; ugy. Tiszteletes Rector ur (a gimnban!) is requiráltatik, hogy az Oskola kapuja a Processionnak végéig zárva tartassék és az Oskolabeli ifjuság is hasznlóképpen a fellyebb valóknak megtartására, szoros fenytök alatt köteleztessék és kicsapatásnak büntetése alatt inhibeáltassék, hogy senki közülök vagy az Udvaron vagy az ablakon s Palánkáknak hasadékaikon ki ne nézzen, hanem minden Deák Inassával együtt maga Contuberniumában tartózkodjon » . . . « Vajjon állami ünnep volt-e tehát valamikor az Urnapja? . . . Nem, hanem a kényszer érvényesült. És ma a protestáns vezérek is, ha hivatalos állásban vannak: ott vannak a körmenet kezdetét megelőző misén a vallás-egyenlőség nagy diadalára!

(Sp. L.)

Az országos ev. ref. tanáregyesület közgyűlése. Nagyenyed városában gyűlt össze tanácskozássra az országos ev. ref. tanáregyesület jun. 29-én. A mult évi összejövetelüket Debreczenben tartották, a hol a református tanáregyesület megalakult. Erre a második gyűlésre az ország minden részéből érkeztek kiküldöttek, úgy hogy a résztvevők száma mintegy 200. A vendégeket a város nevében dr. Varró László polgármester fogadta abban a városban, mely Bethlen Gábor dicső multjának színhelye, eszméinek letéteményese. Az egész város polgárságának örömét tolmácsolja is szívből kívánja, hogy a vendégek Nagyenyeden kikünöfen találják magukat, hogy majd kedves emlékeket vigyenek el magukkal. Hétfőn reggel rövid választmányi gyűlés volt. Utánna istentisztelet a ref. templomban, hol Zajzon főgymn. vallástanár mondott emelkedő hangú, magas szárnyalású imát. A közgyűlés az istentisztelet után kezdődött a kollegium dísztermében. Dóczi Imre tartotta az elnöki megnyitót fejtegetvén az egyesület létjogosultságának fontosságát s annak hatásait. Utána Bartók György püspök üdvözölte meg szavakkal a megjelenteket. Ugyancsak üdvözölte a vendégeket Gáspár János a Bethlen-kollegium előjárósága részéről. A főjegyző és pénztáros jelentését hallgatták meg, mely után dr. Nagy Zsigmond debreczeni kollegiumi tanár értekezett rendkívül széles alaposággal a holland középiskolázásról. Fejtegetése ott érte el tetőpontját, hol párhuzamot vont a magyar és holland viszonyok között. Lázár István nyedi tanár az alsófehérvármegyei magyar kálvinista népről olvasott fel etnografiai tanulmányt. Tanulmánya sok tekintetben új mesgyn halad, új eszméket pengget. Bizonyára feltűnést kelt a pedagógusok közt országsgzerte.

Nesztek „Szent-Antalos“ protestánsok! — A gyulafehérvári »Közművelődés«-ben Gyárfás Elemér a »Szent-Antalos kultusz«-ról írván, nyíltan elismeri »a vele kapcsolatos« babona terjedését s ezt részben a »Szent Antal tisztelet protestánsoknak« tulajdonítja, kik eljönnek a templomainkba — mondja pusztá babonaságból . . . ott térdelnek Szent Antal oltára előtt és legbuzgóbb tiszteletük közé tartoznak.« — »A mily üdvös és óhaj-

tandó — írja Gyárfás, — hogy úgy a művelt, mint az egyszerű embert Istenbe helyezze bizalmát s tőle kérjen és várjon segítséget minden ügyében, bajában: épp, oly veszedelmes, ha ez a vallásosság babonává fajul.« Helyes, — a tétel első fele. Csakhogy annak valódisága mellett, ki van zárva a tétel második felének lehetősége. Az élő Istenben bizó lélek soha sem vetemedhetik babonaságra. Hanem a ki nem az élő Istenben, hanem közbenjárókban, angyalokban, emberekben — ha százszor szentet csináltak is belőlük — szóval tereimtényekben bizik: ott a vallásosság helyét egész vonalon a babonaság foglalta el; ott nemcsak »kapcsolatos vele« a babona, hanem minden izében tiszta babona az egész. Mikor fogják belátni ezt a »Szent Antalos protestánsok« s vaj' mikor maga a római egyház is?! »Szent Antalos protestánsok«! — itue a pápisták is elismerik, szemetekbe vágják, hogy ti babonások vagytok a »szent« tiszteletében. Szégyeljétek magatokat.

Biblia volt . . .

Biblia volt őseinknek
Legszébb olvasmánya.
S im, manapság bétették azt
Sokan a lomtárba.

Nem olvassák az öregek,
Megvetik az ifjak.
Ugyan mért is hódolunk ugy
A mai divatnak?

Az apa a fainak
Nem mesél ma ebből:
Bethlehemi pásztorokról,
Keleti bölcsékről.

Mily más lenne fejünk felett
Az idők járása,
Hogyha gondunk nagyobb
A vén Bibliára! [volna.

Mester János.

Apróságok.

— Könnyező állatok. —

Egy természettudós kimutatta, hogy az állatok is tudnak sírni. A kutya, a ló, a medve, sőt még a patkány is képes a könnyezésre — ha bánat lepi meg őket. — Sokan látták már a szarvast is sírni, amikor üldözői elől nem tudott menekülni s így előre érezte bekövetkezendő szomorú sorsát. Egy angol utazó beszélt el, hogy ő a sziriai pusztán látott tevét, amint az a nagy szomjúság miatt sűrű könnyeket hullatott.

Önkéntelen is arra gondolunk, hogy vannak érzéktelen emberek, a kik képtelenek a könnyezésre. A templomban nem hatja meg az ilyeneket az orgona mélabus hangja. A szép zoltárok, a melyekben annyi érzés, oly mély áhitat rejlik, hidegen hagyja szívet. Szemében nem látjuk a bűnbánat könnyét. A büszkeség elnyomja a megindulást s az áhitat szent meghatottságát.

Vajjon nem megszegényítő példa ilyenkor a síró szarvas, a könnyező állat?

Ebben a könny nélküli szemben, ebben a fásult szívben van valami büszke daczosság, ami magában véve jelentéktelen, de veszélyessé válhatik, ha az felebarátaink iránt való részvétlenség és közönyvé fajul el. Amig itt e földön élünk,

egymás sorsa iránt részvétet kell éreznünk... Örüljete az örülökkel, sirjatok a sirókkal, — mondja Pál apostol.

Az a könny, amelyet felebarátunk megható sorsa sajtól ki szemünkből, olyan, mint az égi harmat csepp: virágokat fakaszt, életet teremt. Nyomában látjuk a jó tetteknek virágait s a felebaráti szeretetnek tevékeny munkásságát.

Tehát a férfiak se szégyeljék a könnyet, mert az a teremtés gyöngyszeme. Az embernek szemében pedig a nemes fájdalomnak s részvételnek kifejezése.

— A süket-némák bálja. —

A keresztyénség fejlődésével mily óriási haladás mutatkozik a felebaráti szeretet és könyörületesség terén. Jézus kora előtt a betegeket és nyomorékokat kivetették az emberi társadalomból. Most még összegyűjtik azokat s igyekeznek könnyíteni azokon, sőt megnyitják előttük az ártatlan örömeinek forrását, amelyet eddig csak az épek és egészségesek élvezhettek. Ennek igazolásáért említem fel a következő példát.

New-Yorkban a süket-némák szövetsége tagjai számára táncmulatságot rendezett. Ez ugyan egy cseppet sem hasonlított a mi duhaj és zajos báljainkhoz. Siri csend uralkodott a teremben. A süket-néma urak a süket-néma hölgyeknek kéz és úgy jelekkel udvaroltak. A szünetek közt titokzatos csendesség jellemezte a mulatságot. Azért mégis látszott, hogy jól mulatnak. Mutatta ezt a boldog és elégedett arckifejezés. Megkérdeztem a szövetkezet elnökét, aki szintén süket-néma volt, hogy táncolnak ezek. Űtem szerint, mikor egy hangot sem hallanak? Az elnök, miután én írásban kérdeztem meg, írásban a következőleg válaszolt: A süket-némák a szemükkel hallanak; megfigyelik a karmester vezérbotjának lengését, látják a hegedűsök vonóhúzását, s a réztányéros, a nagy dobos heves mozdulatait s e szerint táncolnak.

Valóban megfigyeltem a keringő párokat s láttam, hogy azok félszemmél mindig a karmesterre, s a zenekarra néztek, azért nem hibázták el a tánczütemet, hanem éppen úgy járták, mint az ép és egészséges emberek.

Király Béla.

Mai képünkhöz.

A székely főiskolák egyik legrégebbikét, a marosvásárhelyi ref. kollegiumot mutatjuk be a »Vasárnap« olvasóinak. Keletkezése 1557-re vihető vissza, amikor *Izabella* királyné megengedi, hogy a barátok kiűzése után üresen maradt kolostorok iskolákká alakítsanak. Fenntartására segélyt is rendelt, mit az erdélyi fejedelmek tovább gyarapítottak. Az iskola sok viszontagságon ment keresztül, de jeles tanárainak és patronosainak buzgósága mindig biztosította fennmaradását gazdag alapítványai által. Sok székely fiúnak lett nevelő anyja és juttatta életpályához. Hirneves tanárai közül megemlíthjük: a két *Bolyait*, *Bodola* Sámuel, *Török* Jánost, *Szász* Károlyt, *Dósa* Eleket, *Mentovich* Ferenczet. A régiék helyét azok váltották fel, kik hasonló buzgósággal és szakértelemmel munkálják az intézet jó hírnevét.

Nyomatott Becsek D. Fia könyvnyomdájában, Székelyudvarhelyt.

Vegyes hírek.

Országos esőzések voltak az elmúlt hetekben. Különösen az erdélyi vármegyék szenvedtek nagy károkat az esőzés miatt. A nagy és gyakori záporok következtében a hegyi patakok kiöntöttek és tönkre tették a szegény földmives nép ígérkező szép termését. Fáj, az ember szive, midőn látja sár és víz alatt a gazdag réteket, hol más-
kor egymást érték a boglyák, a kalangvák. A kukoricza sok helyen még elsőbben is kapálatlan van; fejlődése pedig a megkapálatlan is mindenütt hátra maradt. Udvarhelymegyében különösen a Küküllő menti községek szenvedtek sok kárt. Bizony, nagy az Isten hatalma. A büszke ember ilyenkor látja, hogy ő milyen parányi féreg. De, azért gondol-e az ember arra, hogy Istenhez térjen? Jut-e eszébe, hogy Isten meg nem csufolatik: valamint ember vetend, azt aratja. Így van ez a természeti világban, így van az erkölcsi világban. Ember, gondolkozz e felett! . . .

A seprősi katonaság. A Seprősön ez év május 6-án megtartott véres bíróválasztás miatt a községbe rendelt katonaságnak el kellett volna a községet hagynia, de mert időközbe Csipős Tógyer a község egyik legvagyonosabb embere, a bíróválasztás alkalmával kapott sebekbe belehalt s így a nagybirtokosok újabb tüntetéstől tartottak, a katonaság most legalább aratás utáni, valószínűleg a nagy hadgyakorlatik, fog Seprősön maradni. Ime, így szerez az ember bajt magának. Aztán, mondjuk, hogy mi érettek vagyunk.

Egy tanító gyászos sorsa. Barta László maros-feleli tanító pillanatnyi elmezavarában borotvával átmetszette a nyakát. Öngyilkossági kísérletét idejekorán észrevette családja s orvosért küldött, aki jelentéktelen sebét bekötözte s Bartát a marosvásárhelyi kórházban vitette. Itt érte a szerencsétlen embert a legvégzetesebb csapás. Az öngyilkossági kísérlet után ugyanis a tanítón teljes mértékben kitört az örület, úgy hogy a temboló emberre kényszerzubbonyt kellett adni. Barta 7 gyermekből álló családot hagyott hátra.

A főváros vagyona. A legújabbban megjelent fővárosi vagyonleltár szerint a Budapest székesfőváros 1902. évi vagyonállapota a következő: Az összes cselekvő vagyona 340,273.193 kor. 94 fillér. Ezzel szemben az összes terhek 142,520.009 kor., 67 fillért, tesznek ki, a tiszta vagyon tehát 197,753.184 kor. 67 fillér.

A szerkesztő póstája.

I. L. Sz-Somlyó. A »Vasárnap« 1. 2. 3. 5. számja egészen elfogyott. Ezek gondolom, neked is megküldettek volt mutatványképpen. A többieket utnak indítottam.

Cs. M. Kóblós. A magyar-derzei egyház részére, Hadházy Miklós gondnok czimén, a megrendelés után rőktön elküldöttem a lapot. Innen rendesen megy. Kérlek, kérdezz utánna a panczéleschi postán.

Zs. K. Hosszufalu. A bejelentett czimre mutatványszámot küldöttem. A régi előfizetőknek még küldjük, míg értesítést nem kapunk az előfizetés felől.

Zs. G. Türkös. M. P. Hosszufalu, a második félévre rendes előfizetőink közé felvettük.